

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-09-000 403
Бањалука, 27.01.2010. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као председника вијећа, Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Н.Х. из Б.Л., З.Т. из Г. и И.Л. и З.Л. из К.Д., заступа их пуномоћник З.Б., адвокат из Б.Л., ..., против тужених Општине Г., заступа је Правобранилаштво Републике Српске - Сједиште замјеника у Бањој Луци, и А. д.о.о. Б.Л., заступа је пуномоћник Д.Б., адвокат из Г., ..., ради стицања без основа, одлучујући по ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-08-001 770 од 18.11.2008. године, на сједници одржаној дана 27.01.2010. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци број 072-0-П-07-000 309 од 16.04.2008. године обавезана је тужена Општина Г. да тужиљама Н.Х. и З.Т. по основу стицања без основа („неоснованог обogaћења“) исплати новчане износе од по 9.875,00 КМ, а тужиоцима И.Л. и З.Л. износе од по 3.291,00 КМ и да им накнади трошкове поступка у износу од 1595,00 КМ, све у року од 30 дана. У преосталом дијелу тужбени захтјев против те тужене, а у цјелини против тужене А. д.о.о. Б.Л., одбијен је као неоснован уз обавезу тужилаца да овој туженој накнаде трошкове поступка у износу од 12.500,00 КМ, такође у року од 30 дана од дана доношења те пресуде – уз образложење: да су тужиоци по основу законског наслеђа иза Х.Л. из Б.Л. и Х.З. из Г. били носиоци права сусвојине на непокретностима уписаним у п.л. 1554 к.о. Г. град и то тужиља Н. и З.Т. са удјелима од по 8/24, а тужиоци И.Л. и З.Л. са удјелима од по 4/24; да су се те непокретности састојале од стамбене зграде и грађевинског земљишта на којем је она била изграђена, између осталог, и к.ч.872 у површини од 114м²; да је та зграда порушена у временском периоду од 31.05.1996. до 10.06.1997. године; да је након тога СО Г. рјешењем број 01/1-475-25 од 10.07.1997. године к.ч. бр. 872, као неизграђено грађевинско земљиште, дала на коришћење туженој А. д.о.о. Б.Л., ради изградње стамбено-пословне зграде, која је потом и изграђена; да тужиоцима никаква накнада није исплаћена, нити покренут поступак у том правцу; да им отуда припада право на накнаду за тако

одузето земљиште (к.ч. бр. 872 у површини од 114 м²) према налазу и мишљену вјештака грађевинске струке Љ.Д. у укупном износу 26.334,00 КМ; да се та накнада дијели према сувојинским удјелима тужилаца тако да тужиљама Н.Х. и З.Т. припадају износи од по 9.875,00 КМ, а тужиоцима И.Л. и З.Л. износи од по 3.291,00 КМ; да тужиоци нису доказали да је тужена Општина Г. порушила зграду која се налазила на предметном земљишту, па да се у том дијелу тужбени захтјев одбија као неоснован.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-08-001 770 од 18. 11. 2008. године одбијена је жалба тужилаца против дијела те првостепене пресуде којим је одбијен њихов тужбени захтјев, тако да је она у цјелини потврђена. Из образложења ове пресуде произлази да другостепени суд уважава разлоге првостепене пресуде, с тим што се непотребно упушта и у разматрање оног дијела првостепене пресуде којим је тужбени захтјев усвојен и који није био предмет жалбе.

Благаовременом и дозвољеном ревизијом тужиоци оспоравају законистост те другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешене примјене материјалног права предлажући да се она укине и предмет врати Окружном суду у Бањој Луци на поновно суђење у другом вијећу.

Одговори на ревизију нису поднесени.

Размотривши ревизију и побијану пресуду по одредбама члана 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03, 63/07 и 49/08, у даљем тексту: ЗПП), као и цјелокупне списе предметне правне ствари, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Из списка предмета произлази да је на основу битно истовјетног чињеничног стања, прије поступка у овом предмету, вођен поступак за накнаду штете по тужби истих тужилаца и против истих тужених у предмету истог првостепеног суда број П-467/05, који је окончан сада већ правоснажном пресудом од 24.05.2007. године одбијањем тужбеног захтјева.

Тужба у овој правној ствари заснована је на другом правном основу – стицању без основа, па с обзиром на напријед изложено чињенично стање, утврђено током првостепеног поступка, нема сумње да је тужиоцима правилно досуђена накнада за одузето земљиште (к.ч. 872 у површини од 114 м²). Висина те накнаде је утврђена по тржишној вриједности, како то произлази из налаза и мишљења напријед поменутог вјештака, па је тако неоснован приговор тужилаца да им за ту непокретност припада већа накнада. Према томе, пресуда је у том дијелу правилно заснована на одредбама члана 210. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04 – у даљем тексту: ЗОО). Притом ваља имати у виду чињеницу да је то земљиште, у вријеме када га је тужена преузела и потом дала на коришћење туженој А. д.о.о. Б.Л. ради изградње

грађевине, имало статус неизграђеног грађевинског земљишта у смислу одредаба члана 17. став 4. тада важећег Закона о грађевинском земљишту („Службени лист СР БиХ“ број 34/86, 1/90 и 29/90 и „Службени гласник Републике Српске“ бр. 29/94, 23/98 и 5/99), с обзиром на неспорну чињеницу да је постојећа зграда тужилаца са те локације била порушена и као таква уклоњена.

Тужиоци основано тврде да је рјешење СО Г. број 01/1-475-34 од 10.07.1997. године (а не од 10.06.1997. године, како је то погрешно означено у ревизији и нижестепеним пресудама), у којем стоји да се к.ч. бр. 872, уписана у п.л. бр. 1554 к.о. Г. град, изузима из посједа Х.З., донесено у вријеме када она није била међу живима. Наиме, из списка предмета произлази да је она умрла још 26.10.1969. године. Такође произлази да је и друга правна претходница тужилаца, Х.Л., умрла прије доношења тога рјешења - дана 21.10.1994. године. Отуда стоји приговор да је то рјешење незаконито. Међутим, како се ради о управном акту, оно производи правно дејство и када је ништаво све док се не огласи ништавим на начин предвиђен одредбама члана 252. и члана 253. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/02 и 87/07). У томе је разлика између ништавих уговора и ништавих управних аката.

Неспорна је чињеница, као што је напријед наведено, да је СО Г. рјешењем број 01/1-475-25 од 10.07.1997. године предметно земљиште дала на коришћење туженој А. д.о.о. Б.Л. ради изградње (уз к.ч. 873/4 и 955/4), па у таквој ситуацији не стоји приговор тужилаца да би и та тужена била у обавези да по основу стицања без основа плати тражену накнаду. Наиме то рјешење представља правни основ стицања права коришћења спорног земљишта ради изградње у корист тужене А. д.о.о. Б.Л. у смислу одредаба члана 17. став 1. напријед наведеног Закона о грађевинском земљишту, па се отуда не може основано тврдити да такав основ не постоји.

Неоснован је и приговор тужилаца да се тужена Општина Г.а „обогатила и рушењем куће“. Наиме, нижестепени судови налазе да није утврђено ко је ту кућу порушио. Међутим, рушењем таква грађевина престаје да постоји. Тиме престаје и право својине на таквом објекту, па у таквој ситуацији може бити ријеч само о присвајању материјала од порушеног објекта који би евентуално имао неку употребну вриједност – у смислу одредаба члана 47. Закона основним својинско-правним односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 60/80 и 36/90 и „Службени гласник РС“ бр. 38/03). Међутим, тужбени захтјев у том правцу није постављен.

Према томе рушење зграде не може бити правни основ за накнаду по одредбама члана 210. став 1. ЗОО као да се ради о присвајању туђе ствари. То је основ за накнаду штете о којој је већ одлучено пресудом првостепеног суда број П-467/05 од 24.05.2007. године, како је то напријед наведено.

Не стоји приговор тужилаца да је одлука о вриједности одузетог земљишта заснована на повреди одредаба члана 191. став 4. ЗПП и да је с тим у вези погрешна оцјена налаза и мишљења вјештака Љ.Д. и да је изостала оцјена исказа свједока И.

Л. и М. и Х.Б. Наиме, како је већ напријед наведено, налаз и мишљење тога вјештака су правилно оцијењени. С друге стране, исказима тих свједока се ништа битно за исход поступка у овој ствари не би утврдило, јер су они односе на тврдњу да је на предметном земљишту постојала зграда тужилаца и да је она порушена, а то је већ утврђена чињеница као неспорна.

Тужиоци уз то наводе да „остају у цјелости код свих навода из своје жалбе против првостепене пресуде који се односе на повреду одредаба парничног поступка, коју сматрају саставним дијелом ове ревизије“, па се с тим у вези указује да жалба не може бити саставни дио ревизије с обзиром на одредбе члана 241. ЗПП – да ревизијски суд испитује побијану пресуду само у оном дијелу у коме се она побија ревизијом, у границама разлога наведених у ревизији, пазећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреду одредаба парничног поступка које се односе на страначку способност и заступање. Отуда отпада правна могућност да овај суд испитује разлоге наведене у жалби.

Неоснован је и ревизиони приговор на одлуку о трошковима поступка, јер из образложења првостепене пресуде произлази да је та одлука правилно заснована на одредбама члана 386. и члана 387. ЗПП, а у материјалноправном смислу да је у складу са одредбама тар. бр. 2., 12. и 14. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Српске“ број 68/05).

Код таквог стања ствари, овај суд налази да не постоје разлози из члана 240. став 1. тачке 1. и 2. ЗПП због којих је ревизија изјављена. Такође налази да у проведеном поступку није било недостатака који би се односили на страначку способност и заступање странака у овом спору, па се отуда ревизија тужилаца одбија као неоснована на основу члана 248. тога Закона.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић